

Zeeburgia: de grootste kweekvijver van Nederland

In Balverliefd elke week aandacht voor de gang van zaken achter de schermen van het voetbal en opvallende gebeurtenissen aan de rand van het veld. Deze week gaat het over kweekvijver Zeeburgia en parelvisser Mike Kolf.

De twee mannen zakken weg in eikenhouten stoelen, in een bestuurskamer met kroonluchters, donkere lambrisering en roestige trofeeën uit de vorige eeuw. Buiten raast een trein voorbij. Sinds vijf jaar scheidt station Science Park in Amsterdam-Oost de innovatieve wereld van de nostalgische nederzetting aan de Kruislaan die Zeeburgia heet. Het is net alsof Joop Elzinga en Dick Smit een meter of dertig lager, in verzakte barakken, de grenspost bewaken. Samen zijn ze 128 jaar lid. De enige brug naar de toekomst is de aanleg van twee kunstgrasvelden geweest en de sloop van een tribune die in 1949 was opgebouwd uit oorlogspuin. Elzinga heeft nog dagenlang af en aan gelopen met kruiwagens.

Nu de verhuizing naar het Zeeburgereiland van de baan is, wacht de vermaarde amateurclub op de volgende stappen. Er is al een nieuw bestuur, jong en dynamisch. Tekeningen voor nieuwbouw liggen op tafel. Ook de zogeheten Elacon-tribune, kenmerkend vanwege de bolvormige achterwand, gaat nog tegen de vlakte. ING is sponsor geworden, want daar zat een doordacht marketingplan achter. Nike ging de kleding verzorgen en meteen verdween de klassieke rode bies op het witte tricot. En natuurlijk hoort bij die vooruitgang ook een hip logo. Smit dacht er het zijne van. ‘Het oude, daar zat eigenlijk alles in. Ik zie nu alleen een streep. Er is ook wel wat

strijd over geweest. Maar dat zijn stormen die af en toe door de vereniging trekken.’

Elzinga, het oudste lid, en de voormalige secretaris hangen ergens tussen weemoed en realisme. Ze hebben Zeeburgia (van 1919) en de Watergraafsmeer zien veranderen. Woningen en kantoren begonnen de sportvelden te overwoekeren. Het ledenbestand werd een afspiegeling van de Amsterdamse gemeenschap. Allochtonen zijn ruimschoots in de meerderheid. Zeeburgianen kunnen tegenwoordig warme maaltijden bestellen in de kantine. Maar dan wél uit een Surinaamse keuken. ‘Er wordt al gemopperd dat er geen broodje bal meer te krijgen is’, zegt Smit.

Over een paar jaar, verwacht hij, zal er nog weinig tastbaars zijn dat herinnert aan de bloeitijd van het voetbal in Amsterdam-Oost, toen Ajax nog in De Meer speelde en de omringende amateurclubs een eigen identiteit hadden. Toch weigert hij zijn club de rug toe te keren. Smit geeft de nieuwlichters een kans en is bezig een eeuwboek samen te stellen, voor over vijf jaar. ‘Er zijn mensen die best hun handen uit de mouwen willen steken. Die houden eerst hun hand op. *Wat schuift het?* Ik ben 59 jaar lid. De tijd die ik nog heb, maak ik gewoon vol als vrijwilliger.’

Elzinga vraagt of we ‘de oude meester’ deze middag hebben gezien, op het kleine kunstgrasveld achter de tribune. Hij doelt op Sjaak Swart, 76 jaar inmiddels en nog steeds twee keer per week tikkend, zuigend en snoevend te bewonderen in een grote rondo. Lang geleden begon *Mister Ajax* met die traditie en tientallen prominenten, van Freek de Jonge tot Guus Hiddink, stonden daarna wel een keer in het midden de lummel uit te hangen.

Met zijn old boys network voegde Swart een stukje cult toe aan Zeeburgia, waar ooit bekende acteurs en zangers in de lagere elftallen speelden. En voetbalpuristen vallen niet op design, maar op sfeer. Dus toen Youp van ’t Hek zijn columns moest declameren voor het tv-programma *Bureau Sport*, hoefde er geen gelikt decor te worden opgetrokken. De maffe bestuurskamer naast de spoorlijn was precies wat hij zocht.

Zeeburgia is een van de weinige authentieke clubs in Amsterdam die niet fuseerde of moest worden opgedoekt. Niet in de laatste plaats komt dat door de jeugdopleiding waarmee enkele tonnen is verdiend, hoewel profclubs pas een opleidingsvergoeding moeten betalen voor spelers die twaalf jaar en ouder zijn op het moment dat ze Zeeburgia verlieten. Zo was laatbloeier Ryan Donk (57 duizend euro) met zijn transfer van RKC naar AZ de grootste inkomstenbron. Aan Adam Maher van AZ naar PSV werd daaren-tegen niets verdiend.

‘Het zit in de vruchtbare grond’, werd vaak gezegd, om de nimmer aflatende groei van talent te kunnen verklaren. Maar dat is te simplistisch gesteld. Want waarom lukt het alleen Zeeburgia om jaarlijks een karrenvracht aan talent af te leveren in het betaalde voetbal? Het lijkt in de eerste plaats een kwestie van keuzes maken. Van oudsher is de jeugd belangrijker dan het seniorenvoetbal. ‘Ik denk dat Joop een van de laatste spelers is geweest die vanuit de junioren doorstroomde. En hij is tachtig’, zegt Smit. Zijn vader stond in de jaren vijftig aan de wieg van de jeugdafdeling. Zeeburgia groeide vervolgens mee in de schaduw van het profvoetbal. ‘Ajax zat om de hoek. Iedereen die daar afviel, kwam naar ons toe. Daardoor bleef het niveau altijd hoger dan bij de andere verenigingen en krijg je een goede naam. Vroeger werden de beste junioren ook regelmatig ingezet om ons eerste elftal uit de problemen te helpen. Zo is Paultje Nortan hier ontdekt. En Stanley Menzo.’

Goeroe

Op de website van Zeeburgia staan op alfabetische volgorde 215 namen van spelers die naar een proforganisatie zijn vertrokken, van Barry Hulshoff en Gerard van der Lem tot Oussama Assaidi en Joshua Brenet. ‘Maar die lijst is nog veel langer, hoor. Het moeten er tegen de vierhonderd zijn’, beweert Mike Kolf. De breedgeschouderde jeugdcoördinator zit in Amsterdam-West achter een bureau, onder een buizenstelsel en een armoedig plafond van grijze vezelplaten. De ruimte is gevuld met tweedehands meubels,

kindertekeningen en krantenartikelen. Voor een man die alom wordt geprezen als *Goeroe van Zuid-Oost*, betrok hij een opvallend eenvoudig kantoor in het gebouw waar vroeger de Academie voor Lichamelijke Opvoeding gehuisvest was. De enige eis die hij stelde, was dat hij met zijn Damsko Football Academy dicht bij een trainingsveld terechtkwam. Nu zit hij er letterlijk onder, in wat zijn collega's ook wel Het Pentagon noemen.

‘Iedereen loopt hier binnen, van trainer tot stagiair. Dan pakken we het bord erbij en gaat het over voetbal. Iedereen heeft een mening en iedereen heeft gelijk. Vind ik mooi. Ik kreeg andere plekken aangeboden. Maar dit is goed zo. We hebben gebruikte spullen bij elkaar gescharreld. Het leuke is dat je ze allemaal ziet: jongens uit de Eredivisie en jongens uit de D6 van AFC. Niemand voelt zich te groot. Hier ligt de basis.’

Inmiddels heeft Kolf acht mensen in dienst. Ze werken met voetballers en veelplegers, schoolverlaters en herintreders. Dit seizoen is hij ook hoofd opleidingen van Hercules Zaandam. Maar de grootste bekendheid geniet hij als de man die een uitzonderlijk hoog rendement uit de jeugd van Zeeburgia haalde. Dat is toevallig zo ontstaan. In de zoektocht naar een leuke club voor zijn zontje deed hij een keer sportpark Middenmeer aan. ‘Ze waren op dat moment bijna failliet en vroegen of ik kon bijspringen voor een maand of drie. Dat is zeventien jaar geleden.’

Hij presenteert zich als een autodidact, opgegroeid in de Amsterdamse Transvaalbuurt. Drie vrienden waren onafscheidelijk. ‘Hansie, Henkie en ik. Mijn moeder kocht een stuk of tien katoenen voetbalshirts, in verschillende kleuren. Daarmee reden we langs de sportparken. Gingen we de poppetjes op het veld tellen. Altijd hadden ze wel ergens iemand nodig. *Kunnen jullie voetballen? Ja? Nou, kom dan maar.* Spelerskaarten waren er toen nog niet. Alleen bij Zeeburgia kwam je er nooit tussen. Die club had grandeur.’

‘Dan zei ik tegen mijn vrouw dat we een romantisch tripje gingen maken naar Auxerre, maar wilde ik vooral zien hoe Guy Roux werkte’

Op het schoolplein formeerde Kolf standaard de partijtjes. Later overbrugde hij de zomerperiode door toernooien te organiseren. In het Flevopark trainde hij jongens die ouder waren, maar hem respecteerden. De zoon van een welzijnswerkster analyseerde oefenvormen in Frankrijk, Italië en Duitsland. ‘Dan zei ik tegen mijn vrouw dat we een romantisch tripje gingen maken naar Auxerre, maar wilde ik vooral zien hoe Guy Roux werkte. En ik vroeg me voortdurend af hoe het kwam dat Duitsers altijd wonnen; waar die volharding toch vandaan kwam. Ons voetbal is uit nood geboren. We zijn een klein land, ontdekkingsreizigers van oudsher. Inventief. Daarom willen we heel avontuurlijk spelen. Ik heb een mix gemaakt en dat geperfectioneerd. Eigenlijk zijn we dat nog steeds aan het doen. Heb je gezien hoe Furdjel Narsingh laatst speelde tegen Ajax? Dat afjagen van de tegenstander, dat is exemplarisch voor het voetbal van Zeeburgia. Met boeken alleen kom je er niet, vertelde mijn vader altijd. Hetzelfde zeg ik nu tegen die jongens. We kunnen wel lekker trainen op techniek, maar je moet ook de mouwen opstropen.’

Olaf Lindenbergh werd door Zeeburgia aangetrokken als oefenmeester voor de C-junioren. Tarik Oulida loopt stage. Kolf: ‘We willen onze eigen trainers gaan opleiden. En zodra een spelertje binnenkomt, wordt er een programma op maat gemaakt. Je werkt in een groep, maar ook individueel en per linie. Vorige week stond ik bij de C1 te kijken, samen met vijf trainers. Waar zie je dat tegenwoordig in het amateurvoetbal?’

‘Wiel vond het raar dat er alleen over de Coerver-methode wordt gesproken. Daar is die naam methode-Kolf ontstaan’

Zijn aanpak wordt ook wel omschreven als *de methode-Kolf*. Dat is geen door hemzelf bedachte uiting van eigenwaan, maar de benaming die Wiel Coerver eraan hing, nadat hij Kolf in Liverpool had ontmoet. Het duo was uitgenodigd door Piet Hamberg, tussen 2007 en 2009 de directeur opleidingen. ‘Wiel en ik zaten in hetzelfde hotel’, zegt Kolf. ‘We zouden in de namiddag even een bakkie thee drinken. Om vijf uur ’s nachts gingen we pas slapen, om zes uur werden we opgehaald. Eindeloos zaten we over voetbal te praten. Wiel vond het raar dat er alleen over de Coerver-methode wordt gesproken. Daar is die naam ontstaan. Ik ben er trots op.’

Magneet

Het gros van de genoemde 215 talenten ging naar Ajax (88), FC Volendam (20), AZ (20), FC Utrecht (18), Haarlem (12) en SC Heerenveen (10). Maar ook RKC Waalwijk, Vitesse of FC Groningen profiteerden, nadat scouts in de hoofdstad waren gaan kijken. Afgelopen zomer nam FC Twente vier C-junioren over. Twaalf van de achttien Eredivisie-clubs hebben één of meerdere spelers met een Zeeburgia-verleden onder contract staan. Bij titelkandidaat PSV gaat het zelfs om drie volwaardige krachten: Luciano Narsingh, Adam Maher en Joshua Brenet. Fahd Aktaoua en Oussama Tannane vormden vorige week de linkerflank van Heracles. Queensy Menig en Kenny Tete zitten in de selectie van Ajax. Marko Vejinovic is de vormgever en top-scorer van Vitesse.

Onlangs debuteerde de net achttienjarige Dabney dos Santos voor AZ. Maher was hem drie jaar geleden voorgegaan. De huidige middenvelder van PSV begon als pupil bij Diemen en speelde daarna vier seizoenen voor

Zeeburgia. ‘Ik hoorde van anderen wel dat je van daaruit sneller de top kon zou kunnen halen. Alles werd professioneel aangepakt. Je trainde drie in plaats van twee keer. In de zomer kon je nog iets extra’s doen. Iedereen was welkom, ongeacht je leeftijd. Mike was strak en straight. Plezier stond voorop, maar er moest wél gepresteerd worden. Door die combinatie werd een winnaarsmentaliteit gekweekt.’

Voor scouts is een bezoek aan de Kruislaan meer regel dan uitzondering geworden. Douglas George, voormalig speler van Haarlem, zit er dikwijls namens Manchester United. ‘Zeeburgia werkt als een magneet’, zegt Michel Doesburg, hoofd jeugdscouting van AZ. ‘Iedereen weet dat je daar naar een hoger niveau wordt gestuwd. Ik heb Mike weleens horen bulderen langs de lijn. En ja, dan krijg je af en toe te maken met een boze ouder als je iemand wegstuurt. Maar clubs die talent willen ontwikkelen, kunnen zich geen betere wensen. Bovendien is hij is er eentje van de straat en daardoor juist in staat allochtone jongetjes te raken. In negen van de tien gevallen zijn het kinderen met een verhaaltje. Mike spreekt dezelfde taal, is heel belangrijk voor het ontwikkelen van hun doorzettingsvermogen. Wij zien het ook aan de manier van voetballen. Hij presteert gewoon. Als je bij Zeeburgia overleeft, ben je mentaal al gehard.’

Waarin Kolf zich weet te onderscheiden, is dat hij doorgaat waar anderen de moed al hebben opgegeven. Talrijk zijn de verhalen over individualisten met een rafelrandje en zonder teamgeest die hij in balans wist te krijgen. Hij spreekt graag van buigzame discipline. Als ex-werknemer van de Kerngroep Surinaamse Jongeren Bijlmermeer stond hij klaar op schoolpleinen of politiebureau. Voor een aantal armlastigen betaalde hij contributie. De dankbaarheid is op foto’s en in teksten terug te vinden aan de valse muren van zijn kantoor.

‘Ik was een snotneus met een grote mond’, vertelde Luciano Narsingh in VI na zijn doorbraak bij SC Heerenveen. Eerder was hij weggestuurd door Ajax en AZ. ‘Ik wist dat ik moest veranderen. Mike kon heel hard zijn. Maar hij

laat je nadenken over jezelf. De ene keer is hij een vader voor je, dan een vriend en dan weer de harde trainer. Zonder die periode was ik zeker op de straten van Amsterdam blijven hangen.’

Hans Mulder zou via RKC, Willem II en NEC in India belanden. De Amsterdammer was een grensgeval op het moment dat hij door Kolf bij de kladden werd gepakt. ‘Ik haalde Hans op van school, anders zou hij met de verkeerde vrienden in aanraking komen. Gingen we trainen bij Zeeburgia. Streng? Ik ben duidelijk. Het zou toch een *dooië zonde* zijn als je van je hobby je beroep kunt maken en je aan de verkeerde kant komt te zitten? Het grote geheim is eigenlijk: weten dat iedereen een bepaald talent heeft. Er loopt nu een meisje stage bij ons. Ze kwam hier doordat haar moeder de administratie deed. Ik ben gaan kijken wat ze wel en niet kon. Nu zit ze bij Oranje Onder-17. Ik hoef haar niet honderd trucjes te leren. Wij stellen een programmaatje samen, behandelen de minpunten en maken de goede punten nóg beter. Dat is opleiden, denk ik.’

Afgelopen zomer werd Ashraf El Mahdioui door Ajax uitgeroepen tot Talent van de Toekomst. Wim Jonk prees zijn wilskracht. Kolf: ‘Ik leerde die jongen kennen toen de voetbalschool net begon. Hij werd afgewezen door AZ en ging in de B1 van Zeeburgia spelen. Jonk dacht dat Ajax iedereen al had gescout. *Kom toch maar eens kijken*, zei ik. Dat deed hij, samen met Hans van der Zee. Ik vertelde niet om wie het ging. In de rust kwam Jonk naar me toe. “Ik weet wie je bedoelt”. Ajax regelde een onderlinge wedstrijd tussen A-junioren. Ashraf was de beste, als B’tje. Tien maanden later krijgt hij die onderscheiding. Die jongen kan al jaren voetballen. Hij was alleen een beetje te zwaar, had wat dingetjes. Daar moet je doorheen prikken.’

‘Onhandelbaar? Ik denk daar anders over. Als je er eentje in de selectie hebt die, om wat voor reden dan ook, niet helemaal recht op het paadje loopt, stuur je hem niet weg. Je gaat ermee aan de slag. Je moet niet doen wat ik zeg. Ik bied opties aan, de speler maakt keuzes. Daar praten we over. En zo word je een goede voetballer. Zeeburgia is de grootste kweekvijver van

Nederland. Ik kijk er niet van op dat die lijst zo lang is. Wij weten precies wat er gevraagd wordt en daar nemen we de tijd voor. Kinderen willen graag leren. Als ze weten dat je heel gericht bezig bent en dat ze steken mogen laten vallen, blijven ze komen. Ze moeten niet leven met de angst dat elk foutje fataal is.’ De honderden namen vergeet hij niet, hun achtergronden evenmin. Niemand springt eruit. ‘Want bij iedereen zat wel een verhaal achter.’

Volksopstand

Buiten de boss gerekend, staat er op zijn zwarte T-shirt. Het is niet zomaar een regeltje. ‘Gekregen van iemand die nu in de Eredivisie speelt’, zegt Kolf en hij glimlacht er geheimzinnig bij. Eerder dit jaar maakte Zeeburgia verrassenderwijs bekend met hem te zullen breken. Gemiddeld waren er honderd mutaties per seizoen. Een aantal invloedrijke leden wilde meer vereniging dan doorgangshuis zijn. Die beslissing bracht een onvermoede opstand onder de leden teweeg. Het bestuur sneuvelde, Kolf bleef. Zijn volgelingen zagen het als een overwinning op de mensen die zijn populariteit hadden onderschat.

‘De nieuwe beleidsbepalers hebben nooit de intentie gehad mij weg te sturen’, zegt hij. ‘Jonge voetballertjes komen naar Zeeburgia omdat ze daar iets kunnen bereiken. Er is aardig wat geld verdiend. Daardoor zijn er nu twee kunstgrasvelden aangelegd en liepen de mensen jarenlang met de borst vooruit. Dan moet je mij niet wegsturen, zou ik zeggen. Ik deed ook wel te veel, hoor. Sociale projecten, gesprekken met ouders en op scholen; het ging ver. In het begin was het allemaal goed. Maar opeens paste ik niet meer in de visie. Het oude bestuur maakte alleen de fout door niet eerst met de leden te praten. Ze dachten dat iedereen het wel best zou vinden.’

Ook kwam er een geruchtenstroom op gang. Kolf zou te dominant zijn en geld verdienen aan talenten. ‘Er schenen klachten binnengekomen te zijn. Ze zijn allemaal onderzocht en weerlegd, ook door de KNVB. Ja, spelers

komen mij weleens een flesje Fernandes (Surinaamse frisdrank, red.) brengen. *Die koop je warm in de supermarkt, zeg ik altijd tegen ze, en zet je thuis eerst in de koelkast, tot-ie goed koud is.* En als ik een keer 's avonds op de bank zit, drink ik 'm op. Noem mij een idealist, maar daar haal ik mijn voldoening uit.'

Meer dan ooit koestert de parelvisser de kneuterigheid van zijn kelderkantoor, met de modder van het trainingsveld op de tegelvloer. 'Ik kwam even boven het maaiveld uit en ben me kapot geschrokken. Nee, dat is mijn wereld niet.'

'Buitenstaanders kijken er misschien raar van op, maar mijn drijfveer is heel ouderwets: liefde. Ik heb diverse aanbiedingen afgeslagen. Ik zit hier op mijn plek. Ik zei steeds: *Als ik klaar ben met deze groep, ga ik misschien wat anders doen.* Maar dan kwam de volgende groep en dacht ik: *Die ook nog even klaarstomen...*Vorig jaar gingen jongens uit de B1 naar NEC, Heerenveen, Groningen, Ajax en PEC Zwolle. Zou ik niet met ze gewerkt hebben, dan was misschien hun geluk verpest. Als je zo lang bezig bent, stap je er gewoon niet zomaar uit.'

'Ik ga zitten en geniet. Omdat ik weet dat de meeste jongens al door de maatschappij waren opgegeven'

Soms kun je zijn bulderende lach horen, langs de lijn van het trainingsveld in Amsterdam-West. Dan kijkt hij naar de voetballers die overal vandaan komen en zich verliezen in een rondootje of positiepelletje. 'Niemand weet wie het zijn, want er wordt geen ruchtbaarheid aan gegeven. Maar er staan ook internationals tussen die vrij zijn of van een blessure herstellen. Ik ga zitten en geniet. Omdat ik weet dat de meeste jongens al door de maatschappij waren opgegeven.'